

CATEGORIILE OBIECTULUI MATERIAL SAU IMATERIAL AL INFRAȚIUNILOR DE LUARE DE MITĂ ȘI DE DARE DE MITĂ

Brînza Cristian,

doctorand,

Universitatea de Stat din Moldova

The material or immaterial object is a mandatory secondary sign of the offenses provided in art. 333 and 334 of the Criminal Code. If this sign is missing, then the act cannot be qualified based on art. 333 or 334 of the Criminal Code. In the case of the offenses provided in art. 333 and 334 of the Criminal Code, is illicit remuneration only that entity whose quality of illicit remuneration is aware and accepted by both parties to the criminal transaction. Irrespective of the category of the material or immaterial object of these offenses, the illicit remuneration must be the equivalent of the conduct which the bribed person undertakes to manifest in the interest of the briber.

Keywords: taking bribes; giving bribes; the material object of the offense; the immaterial object of the offense; illicit remuneration.

În cadrul acestui articol vor fi analizate categoriile obiectului material sau imaterial al infrațiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM.

Prima dintre aceste categorii este cea de *bunuri sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei mituite*. Pentru a percepe înțelesul noțiunii care desemnează această categorie, este acceptabil să se apeleze la interpretarea oficială din pct. 2.1 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014: „Remunerația ilicită sub formă de bunuri, urmează să fie interpretată în acord cu art. 285 din Codul civil. Astfel, bunuri sunt toate lucrurile susceptibile apropierei individuale sau colective și drepturile patrimoniale. Lucrurile sunt obiectele corporale în raport cu care pot exista drepturi și obligații civile. Prin urmare, termenul bun se referă în egală măsură la lucruri, cât și la drepturi patrimoniale, care pot fi reale și obligaționale. [...]” [1] Această explicație ilustrează conținutul obiectului material sau imaterial al infrațiunilor prevăzute la art. 324 și 325 CP RM. Precizăm că conținutul acestui obiect nu se deosebește principial de conținutul obiectului material sau imaterial al infrațiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM. Singura deosebire este că obiectul material sau imaterial al infrațiunilor, prevăzute la art. 324 și 325 CP RM, derivă din obiectul juridic special al coruperii pasive și al coruperii active. Respectiv, obiectul material sau imaterial al infrațiunilor, prevăzute la art. 333 și 334 CP RM, derivă din obiectul juridic special al luării de mită și al dării de mită.

Actualmente, noțiunea de bunuri este definită în alin. (1) art. 455 din Codul civil: „Bunuri sunt toate lucrurile susceptibile apropierii individuale sau colective și drepturile patrimoniale”. [2] Așa cum am menționat anterior, bunurile sub orice formă constituie obiectul material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM. Sintagma „sub orice formă” este reflectată în clasificarea bunurilor din articolele Codului civil: bunuri imobile și bunuri mobile (art. 459); bunuri divizibile și bunuri indivizibile (art. 466); bunuri principale și bunuri accesorii (art. 467); bunuri fungibile și bunuri nefungibile (art. 468); bunuri determinate individual și bunuri determinate generic (art. 469) etc. În oricare dintre aceste forme, ca și în alte forme admise de doctrina juridică, bunurile pot reprezenta obiectul material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM.

Conform alin. (2) art. 455 din Codul civil, „lucruri sunt obiectele corporale în raport cu care pot exista drepturi și obligații civile”. În unele articole din Codul civil sunt definite noțiunile care pot desemna lucrurile ca obiect material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM: banii (art. 479); titlurile de valoare (art. 480); bunurile culturale mobile (art. 481) etc. Din alin. (1) art. 455 din Codul civil rezultă că nu doar lucrurile, ci și drepturile patrimoniale pot să constituie obiectul material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM. Din definiția noțiunii de patrimoniu, formulată în alin. (1) art. 453 din Codul civil, rezultă că drepturile patrimoniale constituie acea parte a patrimoniului, care este reprezentată de drepturile ce pot fi evaluate în bani, privite ca o sumă de valori active aparținând unor persoane fizice și juridice determinate, și care sunt corelative obligațiilor patrimoniale.

Din analiza Codului civil rezultă că drepturi patrimoniale trebuie considerate: 1) drepturile reale în accepțiunea art. 454 din Codul civil, adică: a) dreptul de proprietate; b) drepturile reale limitate (dreptul de uzufruct; dreptul de uz; dreptul de abitație; dreptul de superficie; dreptul de servitute; drepturile reale de garanție, inclusiv gajul și ipoteca; alte drepturi cărora prin lege le este atribuit în mod expres acest caracter; 2) drepturile de creanță. Conform alin. (1) art. 774 din Codul civil, „în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face”. Rezultă că drept de creanță este dreptul creditorului de a pretinde de la debitor executarea unei prestații care poate consta în a da, a face sau a nu face; 3) drepturile patrimoniale care apar în urma elaborării obiectelor de proprietate intelectuală. Conform alin. (4) art. 476 din Codul civil, „în cazul obiectelor de proprietate industrială, dreptul asupra acestora apare în urma înregistrării obiectului, a acor-

dării titlului de protecție de către oficiul național de proprietate intelectuală sau în alte condiții prevăzute de legislația națională, precum și în baza tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte. În cazul obiectelor dreptului de autor și ale drepturilor conexe, înregistrarea nu este o condiție obligatorie pentru apariția și exercitarea drepturilor respective, aceste obiecte fiind protejate din momentul creării lor”.

În legătură cu cele afirmate mai sus, trebuie reținută explicația din pct. 2.1 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 11/2014: „[...] Pentru a avea calitatea de bun, este absolut obligatoriu ca entitatea ce presupune remunerația ilicită să aibă o valoare economică și să fie susceptibilă de apropiere, sub forma unor drepturi în compunerea unui patrimoniu. Deoarece organele, țesuturile și celulele de origine umană nu au cost și valoare materială (alin. (3) art. 27 și alin. (1) art. 28 al Legii privind transplantul de organe, țesuturi și celule umane, nr. 42/2008), acestea nu pot constitui obiect al remunerației ilicite sub formă de bunuri în sensul alin. (1) art. 324 CP. Eventual dacă persoana publică, persoana publică străină, funcționarul internațional, persoana cu funcție de demnitate publică va primi cu titlu de remunerație ilicită organe, părți ale acestora, țesuturi sau celule de origine umană, cele comise vor fi încadrate în baza art. 158 alin. (3) lit. f) CP. [...]” [1] Întrebarea este dacă organele, țesuturile sau celulele de origine umană pot să reprezinte remunerație ilicită în cazul infrațiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM. Căutând răspuns la această întrebare, menționăm că ultima explicație a Plenului CSJ, reprodusă mai sus, vine în contradicție cu o altă explicație din același pct. 2.1 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014: „[...] Nu contează la încadrare dacă bunul ce constituie remunerația ilicită face parte din categoria de bunuri care se află în circuitul civil general sau este supus unui regim special de circulație. Astfel, nu este exclus ca remunerația ilicită sub formă de bunuri să se refere la: substanțe narcotice sau psihotrope, arme ori muniții etc. [...]” [1] Într-adevăr, conform art. 457 din Codul civil, „bunurile pot circula liber, *cu excepția cazurilor când circulația lor este limitată sau interzisă prin lege* (evid. ns.)”. Faptul că circulația unor bunuri este limitată sau interzisă prin lege, nu înseamnă că ele încetează să aibă calitatea de bunuri. Ele continuă să fie bunuri chiar și în astfel de condiții, adică să fie evaluabile în bani în sensul alin. (1) art. 453 din Codul civil. În acest context, argumentele unor teoreticieni sunt convingătoare. De exemplu, N.A. Margațkaia susține: „În virtutea faptului că posedă membrane materializate, precum și a faptului că sunt accesibile pentru a fi percepute din exterior, organele și țesuturile umane sunt obiecte ale lumii materiale și, în cazul separării lor de corpul persoanei, devin bunuri a căror circulație este limitată”. [3] Continuând ideea lui N.A. Margațkaia, S.S. Tihonova afirmă:

„A ignora aceasta ar însemna să ignorăm realitatea: întregul set de fragmente ale organismului uman – de la inimă până la hipofiză – costă, pe „piața neagră”, câteva sute de mii de dolari”. [4, p. 130] Suntem de acord cu acești autori. În cadrul relațiilor dintre infractori funcționează reguli care nu fac parte din sistemul normativ al statului. Dacă, în cadrul înțelegerii dintre persoana mituită și mituitor a fost stabilită valoarea exprimată în bani a organelor, țesuturilor sau celulelor de origine umană, anume această valoare va exprima mărimea reală a remunerației ilicite. În concluzie, organele, țesuturile sau celulele de origine umană pot să reprezinte obiectul material al infrațiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM. Pretinderea, acceptarea, primirea, extorcarea, promisiunea, oferirea sau darea acestor părți ale corpului uman, dacă se urmărește scopul specificat în art. 333 și 334 CP RM, trebuie calificată doar ca luare de mită și/sau dare de mită, fără referirea suplimentară la art. 158 CP RM. În cazul dat contează că organele, țesuturile sau celulele de origine umană reprezintă contraechivalentul conduitei pe care persoana mituită se angajează să o manifeste în interesul mituitorului. Celelalte aspecte nu sunt relevante.

O concluzie similară poate fi formulată în privința așa-numitelor „semne bănești” ale unor formațiuni statale autoproclamate. Astfel de entități nu reprezintă semne bănești în înțelesul art. 479 din Codul civil, al Legii nr. 1232 din 15.12.1992 cu privire la bani [5] sau al actelor normative corespondente ale altor state ori ale unor uniuni monetare de state. Însă, în art. 333 și 334 CP RM nu se folosește noțiunea „semne bănești”. Noțiunea de bunuri în sensul alin. (1) art. 455 din Codul civil se referă nu doar la semnele bănești emise de autoritățile constituționale ale Republicii Moldova sau ale altor state ori de autoritățile unor uniuni monetare de state. Această noțiune acoperă și noțiunea „așa-numitele „semne bănești” ale unor formațiuni statale autoproclamate”. Altfel nu poate fi, odată ce asemenea entități reprezintă contraechivalentul conduitei pe care persoana mituită se angajează să o manifeste în interesul mituitorului.

Nu poate fi acceptată părerea lui A.M. Hlus. Referitor la bunurile a căror circulație este limitată sau interzisă prin lege, teoreticianul dat menționează: „A da și a lua astfel de bunuri sub formă de mită presupune calificarea suplimentară în baza articolelor privind răspunderea pentru traficul ilegal al acestora, care se aplică în egală măsură atât mituitorului, cât și celui care ia mită”. [6] Pretinderea, acceptarea, primirea, extorcarea, promisiunea, oferirea sau darea bunurilor, a căror circulație este limitată sau interzisă prin lege, în scopul specificat în art. 333 și 334 CP RM, trebuie calificată doar ca luare de mită și/sau dare de mită, fără referirea suplimentară la normele privind răspunderea pentru traficul ilegal al acestora. Or, mituitorul dă, iar persoana mituită ia astfel de

bunuri anume ca remunerație ilicită, nu ca entități descrise în articolele privind răspunderea pentru traficul ilegal al acestora. Ignorarea scopului cu care sunt date sau, respectiv, luate astfel de entități, ar însemna interpretarea extensivă defavorabilă a alin. (4) art. 33 CP RM.

Din acest considerent necesită precizări explicația din pct. 3 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 23 din 29.10.2001 cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre fabricarea sau punerea în circulație a semnelor bănești false sau a titlurilor de valoare false (art. 236 CP) (în continuare – Hotărârii Plenului CSJ nr. 23/2001): „Latura obiectivă a infrațiunii, prevăzute de art. 236 CP, se caracterizează [printre altele] prin [...] punerea în circulație a entităților enumerate [, adică prin] operațiunea, prin care produsul fabricării este pus în circuitul financiar, putând să conștie în: efectuarea plăților, schimbul, vânzarea-cumpărarea, depunerile bănești la o instituție financiară, darea cu împrumut, donația, înapoierea restului sub formă de semne bănești false, expedierea poștală, *transmiterea către o persoană publică, cu titlu de remunerație ilicită (pentru a o corupe)* (evid. ns.) etc.”[7] Din această explicație rezultă că art. 236 CP RM (cu sau fără referire la art. 26 CP RM) trebuie aplicat persoanei, care promite, oferă sau dă, personal sau prin mijlocitor, unui arbitru ales sau numit să soluționeze prin arbitraj un litigiu, unei persoane care gestionează o organizație comercială, obștească ori o altă organizație nestatală sau unei persoane care lucrează pentru o astfel de organizație, unui participant la un eveniment sportiv sau la un eveniment de pariat, semne bănești (bancnote sau monede metalice, inclusiv cele jubiliare ori comemorative, emise de Banca Națională a Moldovei sau de organul autorizat al unui stat străin ori al unei uniuni monetare de state străine), valori mobiliare de stat sau alte titluri de valoare false, utilizate pentru efectuarea plăților, ce nu i se cuvin persoanei mituite, pentru mituitor sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu, pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia fie în cadrul unui eveniment sportiv sau al unui eveniment de pariat. În cazul dat, făptuitorul nu are calitatea de mituitor, întrucât entitatea, pe care o transmite persoanei mituite, nu are calitatea de recompensă ilicită. Poate avea această calitate doar acea entitate a cărei calitate de remunerație ilicită este conștientizată și acceptată de ambele părți la tranzacția infrațională.

În circumstanțele în care unei părți a tranzacției infraționale i se aplică art. 236 CP RM (cu sau fără referire la art. 26 CP RM), celeilalte părți trebuie să i se aplice art. 27 și art. 333 CP RM pentru pretinderea, acceptarea, primirea sau extorcarea, personal sau prin mijlocitor, de către un arbitru ales sau numit

să soluționeze prin arbitraj un litigiu, de către o persoană care gestionează o organizație comercială, obștească ori o altă organizație nestatală sau de către o persoană care lucrează pentru o astfel de organizație, de către un participant la un eveniment sportiv sau la un eveniment de pariat, de semne bănești (bancnote sau monede metalice, inclusiv de cele jubiliare ori comemorative, emise de Banca Națională a Moldovei sau de organul autorizat al unui stat străin ori al unei uniuni monetare de state străine), de valori mobiliare de stat sau de alte titluri de valoare false, utilizate pentru efectuarea plăților, ce nu i se cuvin persoanei mituite, pentru mituitor sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu, pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni fiind în exercițiul funcției sale sau contrar acesteia fie în cadrul unui eveniment sportiv sau al unui eveniment de pariat. În cazul dat constatăm comiterea tentativei de luare de mită, deoarece persoana mituită nu reușește să-și realizeze până la capăt intenția de a lua mita. Semnele bănești sau titlurile de valoare, pe care persoana mituită le obține în posesie, se dovedesc a fi false, și nu autentice (așa cum s-a așteptat să fie persoana mituită).

În pct. 2.1 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014 se explică: „[...] Din considerentul că nu dispun de valoare economică, în sensul art. 324 alin. (1) CP, la categoria de bunuri nu se referă semnele bănești false. Astfel, dacă coruptul a acceptat sau a primit semne bănești neautentice pentru a realiza o acțiune ce ține de atribuțiile sale de serviciu în favoarea corupătorului sau al persoanelor pe care le reprezintă, atunci cele comise de corupt vor alcătui o tentativă de corupere pasivă (art. 27 și art. 324 alin.(1) CP), deoarece făptuitorul nu și-a realizat intenția, întrucât semnele bănești pe care le acceptă ori le primește nu se caracterizează prin autenticitate așa cum și-a fi dorit făptuitorul. În contrast, în circumstanțele descrise, celui care oferă semne bănești neautentice i se va aplica răspunderea pentru tentativă de punere în circulație a semnelor bănești false (art. 27 și art. 236 CP), iar celui care dă semne bănești neautentice i se va aplica răspunderea pentru punerea în circulație a semnelor bănești false, fapt consumat (art. 236 CP), *cu condiția că la momentul comiterii faptei, cunoștea despre falsitatea semnelor bănești* (evid. ns.). [...]”. [1] Reiese că, dacă la momentul comiterii faptei, ambele părți la tranzacția infracțională cunoșteau despre falsitatea semnelor bănești sau a titlurilor de valoare, atunci poate fi aplicat art. 333 și 334 CP RM. În cazul dat contează că semnele bănești sau titlurile de valoare false reprezintă contraechivalentul conduitei pe care persoana mituită se angajează să o manifeste în interesul mituitorului. Aceste falsuri au calitatea de remunerație ilicită, deoarece calitatea respectivă a fost conștientizată și acceptată de ambele părți la tranzacția infracțională. Criteriul dat – conștientizarea

și acceptarea falsității entității, care constituie remunerația ilicită, de ambele părți la tranzacția infracțională – trebuie recunoscut ca temei de aplicare a art. 333 și 334 CP RM în toate celelalte cazuri de luare și/sau de dare a remunerației ilicite sub formă de falsuri (produse false, documente false, informații false etc.). Ca urmare, nu împărtășim opinia lui A.V. Groșev [8, p. 59] și N.A. Lopașenko [9], care consideră că entitățile false nu pot să reprezinte remunerație ilicită în niciun fel de condiții.

Următoarea categorie a obiectului material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM este cea de *servicii sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei mituite*. În pct. 2.2 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014 se explică: „Remunerația ilicită sub formă de servicii presupune activități, altele decât cele din care rezultă produse, realizate în vederea satisfacerii necesităților coruptului sau unei persoane apropiate acestuia. La categoria serviciilor ca remunerație ilicită se referă: serviciile de transport, de turism, de asigurări, de comunicație, de instruire, serviciile juridice, de asistență medicală, de publicitate etc. [...]” [1] Remunerația ilicită, concretizată sub formă de servicii, poate îmbrăca o formă voalată, camuflată. Despre această ipoteză vorbește T.G. Alexeeva: „Practici moderne îi sunt cunoscute cazuri de deghizare a mitei. Astfel, sub pretextul de acordare persoanei mituite a posibilității de a desfășura lecții în instituțiile de învățământ, de a participa la diferite forumuri sau simpozioane, inclusiv la cele care presupun călătorii în străinătate, acestei persoane i se asigură de fapt o călătorie gratuită, mese, cazare la hotel și vizitarea unor obiecte culturale sau istorice”. [10, p. 31] Indiferent de caracterul voalat sau vădit al serviciului, se aplică art. 333 și 334 CP RM dacă acesta are calitatea de remunerație ilicită.

Un interes evident îl reprezintă serviciile sexuale ca obiect imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM. În Codul penal al României [11] există art. 299 „Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual”. Definind noțiunea cheie din art. 299 din Codul penal al României, G. Paraschiv menționează: „Expresia „favoruri sexuale” se referă la orice act referitor la viața intimă de natură sexuală, incluzând actele hetero și homosexuale, precum și pe cele de perversiune sexuală. Aceasta cuprinde de fapt toate activitățile intime la care se referă art. 218 și art. 219 din noul Cod penal (violul și agresiunea sexuală)”. [12] În Codul penal al Republicii Moldova nu există un articol de genul art. 299 din Codul penal al României. Infrațiunea, prevăzută la alin. (1) art. 299 din Codul penal al României poate corespunde, sub anumite aspecte, cu coruperea pasivă (art. 324 CP RM) care are ca obiect imaterial serviciile sexuale ale coruptorului. Cât privește infrațiunea, prevăzută la alin. (2) art. 299 din Codul penal al

României, aceasta poate corespunde, sub anumite aspecte, cu excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 CP RM).

În doctrina penală a Republicii Moldova, M. Lupu a exprimat părerea, conform căreia „prestațiile sexuale reprezintă obiectul [material] al infracțiunilor de luare de mită și respectiv, dare de mită”. [13] Totodată, în pct. 2.2 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014 se explică: „[...] Nu este exclus ca remunerația ilicită sub formă de servicii să aibă o natură sexuală (raport sexual, act sexual, inclusiv satisfacerea poftelor sexuale în forme perverse). Nu contează la încadrare cine prestează serviciile sexuale: însuși corupătorul sau o altă persoană ale cărei servicii sunt achitate de către corupător. Dacă coruptul pretinde servicii sexuale prin amenințare ori constrângere, iar respectivele servicii constituie contraechivalentul conduitei pe care coruptul se angajează să o adopte, atunci cele comise trebuie să fie încadrate în conformitate cu art. 324 alin. (2) lit. c) CP, fără a se reține la încadrare și art. 173 CP. Aceasta deoarece, în respectiva ipoteză se atestă o concurență dintre o normă generală și una specială, iar în acord cu art. 116 CP se va aplica doar norma specială, adică art. 324 alin. (2) lit. c) CP; or, extorcarea de servicii sexuale comisă de către o persoană publică, o persoană publică străină, un funcționar internațional, o persoană cu funcție de demnitate publică, reprezintă un caz particular de hărțuire sexuală.” [1]

Suntem de acord cu soluția propusă în această explicație, nu și cu argumentarea în susținerea acestei soluții. Art. 324 CP RM nu este o normă specială în raport cu art. 173 CP RM. Aceasta o demonstrează M. Botnarenco: „În sensul art. 324 CP RM, serviciile sexuale vizate au calitate de remunerație ilicită, adică constituie contraechivalentul conduitei pe care coruptul urmează să o adopte în vederea realizării scopului infracțional. Din textul de incriminare specificat la art. 173 CP RM nu rezultă că raporturile sexuale ori alte acțiuni cu caracter sexual au caracter de remunerație ilicită. De altfel, scopul special consacrat în norma de incriminare a hărțuirii sexuale nu este echivalent cu scopul special prevăzut la art. 324 CP RM”. [14] Suntem de acord cu această afirmație. Art. 173 CP RM poate fi considerat normă specială față de art. 328 CP RM, însă nu poate fi considerat o normă specială față de art. 324 și 333 CP RM. În art. 173 CP RM nu este menționat că raporturile sexuale ori alte acțiuni cu caracter sexual au calitatea de remunerație ilicită. Ca urmare, acest articol este incompatibil cu art. 324 și 333 CP RM.

B.V. Voljenkin afirmă: „Altfel trebuie evaluată situația, dacă persoană, care practică prostituția, pentru a rezolva problema care i-a apărut, intră gratuit în raporturi sexuale cu o persoană cu funcție de răspundere. În acest caz, pentru a califica fapta, trebuie luate în considerare anumite circumstanțe. În primul rând,

serviciul sexual prestat nu are un caracter patrimonial. În al doilea rând, femeia, care intră în raporturile sexuale, nu ar trebui considerată prostituată, deoarece prostituția implică obținerea remunerației ca element obligatoriu. În cazul analizat lipsește coruperea, deoarece astfel de servicii nu au un caracter patrimonial”. [15, p. 197] Această argumentare nu poate fi acceptată. Sintagma „sub orice formă” din art. 333 și 334 CP RM arată că, pentru calificarea faptei în baza acestor articole nu contează dacă serviciul are un caracter patrimonial sau nepatrimonial. Important este ca serviciul să reprezinte contraechivalentul conduitei pe care persoana mituită se angajează să o manifeste în interesul mituitorului.

Următoarea categorie a obiectului material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM este cea de *privilegii sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei mituite*. În pct. 2.3 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014 este explicat: „Remunerația ilicită sub formă de privilegii presupune o scutire de obligații (către stat) ori, după caz, oferirea de drepturi sau distincții sociale care se acordă în situații speciale”. [1] Obligațiile către stat pot îmbrăca forma: impozitului; taxei prevăzute de Codul fiscal; contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii; primei de asigurare obligatorie de asistență medicală; plății vamale; taxei de stat etc. Drepturile sau distincțiile sociale, care se acordă în situații speciale, sunt: gradul militar; gradul special; titlul special; gradul de calificare (clasificare); distincția de stat; distincția depratamentală (corporativă); distincția bisericească etc.

O altă categorie a obiectului material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM este cea de *avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei mituite*. Conform pct. 2.4 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014, „remunerația ilicită sub formă de avantaje reprezintă un folos, o favoare având o natură patrimonială sau nepatrimonială, care ameliorează necuvenit situația în raport cu cea pe care coruptul o avusese înaintea comiterii infracțiunii. Avantajele necuvenite pot fi materializate ori nematerializate, constând în: premii, vacanțe, împrumuturi de bani fără dobândă, accelerarea tratării unui bolnav, perspective mai bune în carieră etc.” [1] Desigur, lista dată poate include și alte avantaje: scutirea de datorie sau de executarea obligațiilor față de alții; acordarea unui împrumut sau credit în condiții preferențiale; reducerea plății de arendă; acordarea unei locuințe sociale sau a unei locuințe de serviciu; reducerea valorii bunului transmis în proprietate sau în posesie; acordarea de foi de călătorie gratuite sau la un preț redus; executarea de lucrări (repararea unui apartament, construirea unei case etc); acordarea de abonamente sau de reduceri la servicii etc. Avantajele pot avea și un caracter nepatrimonial: referință (recenzie) pozitivă în mass-media sau într-o publicație de speciali-

tate; angajarea într-o funcție prestigioasă; înmatricularea într-o instituție de învățământ prestigioasă; consimțământul de încheiere a căsătoriei etc. Este important ca în asemenea cazuri avantajul să reprezinte contraechivalentul conduitei pe care persoana mituită se angajează să o manifeste în interesul mituitorului.

Penultima categorie a obiectului material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 CP RM este cea de *oferte sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei mituite*. În pct. 2.5 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014 se explică: „Remunerația ilicită sub formă de oferte rezidă în propunerea de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje, sub orice formă”. [1] În cele din urmă, lista de entități care formează obiectul material sau imaterial al infracțiunilor prevăzute la art. 333 CP RM o încheie *promisiunile sub orice formă, ce nu i se cuvin persoanei mituite*. Conform pct. 2.6 din Hotărârea Plenului CSJ nr. 11/2014, „remunerația ilicită sub formă de promisiuni reprezintă asumarea obligației de a da bunuri, de a oferi servicii, privilegii sau avantaje, sub orice formă”. [1]

În încheiere este necesar să subliniem că obiectul material sau imaterial este un semn secundar obligatoriu al infracțiunilor prevăzute la art. 333 și 334 CP RM. Dacă acest semn lipsește, atunci fapta nu poate fi calificată în baza art. 333 sau 334 CP RM.

Referințe:

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 11 din 22.12.2014 cu privire la aplicarea legislației referitoare la răspunderea penală pentru infracțiunile de corupție. [Accesat: 12.03.2021] Disponibil: jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=248
2. Codul civil al Republicii Moldova. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 82-86.
3. МАРГАЦКАЯ, Н.А. Гражданско-правовые вопросы трансплантации и донорства. În: Вестник Московского университета. Серия 11 «Право», 1980, № 2, p. 84-85.
4. ТИХОНОВА, С.С. Прижизненное и посмертное донорство в Российской Федерации. Санкт-Петербург, Юридический центр Пресс, 2002. 321 p.
5. Legea nr. 1232 din 15.12.1992 cu privire la bani. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1993, nr. 3.
6. ХЛУС, А.М. Предмет взятки: отдельные аспекты определения. În: Российское право: образование, практика, наука, 2019, № 2, p. 55-67.

7. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova nr. 23 din 29.10.2001 cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre fabricarea sau punerea în circulație a semnelor bănești false sau a titlurilor de valoare false (art. 236 CP). [Accesat: 12.03.2021] Disponibil: http://jurisprudenta.csj.md/search_hot_expl.php?id=245
8. ГРОШЕВ, А.В. Ответственность за взяточничество (вопросы теории и практики). Краснодар: КубГАУ, 2008. 189 p.
9. ЛОПАШЕНКО, Н.А. Взятничество: проблемы квалификации. În: Правоведение, 2001, № 6, p. 105-116.
10. АЛЕКСЕЕВА, Т.Г. Уголовно-правовая характеристика и методика расследования взяточничества. Хабаровск: Дальневосточный институт повышения квалификации ФСКН России, 2012. 63 p.
11. Codul penal al României din 17.07.2009. În: Monitorul Oficial al României, 2009, nr. 510.
12. PARASCHIV, G. Considerații asupra unei noi incriminări: „Folosirea abuzivă a funcției în scop sexual”. În: Dreptul, 2012, nr. 5, p. 57-63.
13. LUPU, M. Considerații privind infrațiunile de dare de mită și luare de mită, având ca obiect o prestație sexuală. În: Закон и Жизнь, 2011, nr. 10, p. 54-58.
14. BOTNARENCO, M. Subiectul infrațiunii de hărțuire sexuală. În: Conferința științifică națională cu participare internațională „Integrare prin cercetare și inovare” (10-11 noiembrie 2014). Vol. 2. Rezumate ale comunicărilor. Științe sociale. Chișinău: CEP USM, 2015, p. 103-107.
15. ВОЛЖЕНКИН, Б.В. Служебные преступления: комментарий законодательства и судебной практики. Санкт-Петербург: Юридический центр «Пресс», 2005. 560 p.

